

ییل : ۱ صانی : ۲

ییلانی

عثمانلی مملکتی ایچون ۱۲ غروش
روسیه و عجمستان ایچون ۲ روبله
باشقه مملکتلر ایچون ۵ فرانق

صایبسی ۱۰ پازمیه

خلفه د و غرو

هفته ده بر، نورل یوردی، طرفدن میقاییر

۱۸ نیسان، ۱۳۲۹

مربری : مهول سائر

ادرااخانه :

استانبولده نور عثمانیه جاده سنده
: نومرولی « تورك يوردی »

بډی، حضرت عمر ک بوسوزلری دیکله دکن صوکرا
اوتانوب چکیلیدی. حضرت عمر بوصورت، یالکز اوبدوی به
دکل بوتون اسلامه اسلاملده توکلک ناصل اولدیغنی
او کره تمش اولدی. . . .
کیدیلور.

ینه بوأقیدیلر، کندی آرالزنده دیورلر مش که: «بو
خلق قدر بیلمیور، کندی قلم صاحبزینه، کندی
شاعرلرینه باشقه ملتر قدر حرمت ایتمیور. »
انصاف ایدکنز، بویله می؛ بو خلق ایچنده عاشق عمری،
عاشق کرمی، شاه اسماعیلی، آرزو ایله قبری، کور
اوغلی اونودان تک کیمسه واری؛ بطل غازی، خیر
قلعه می، ابا مسلم خراسانی اوقونما دیق بر قیش کیجه می
بکرمی؛

خایر، أقدییم خایر، بز قدر قیمت بیلیز؛ اُلورر که
آ کلایلم و بیله لم.

کوزکزک اوکنه بر بویوک مجلس، بویوک بر درنک
کثیرکیز که اوراده بولانلر هب بر دیله که، هب بر دین،
هب بر دیل طاشیونلر، وهب بر ایش ایچین اورایه
طوبلاشلش اولسونلر. صوگره بونلرک آراسندن ایکی،
یاخود اوچ، درت کشتی آلکز که اونلر، کندیلری
هر کسندن اوستون کورلرده کی بئلکه کندی آرالزنده،
مجلسده یابانچی بر قوش دیله قونوشونلر، بر لرلرینک
قولاقلرینه فسیلداسونلر. قاشله، کوزله بر لرلرله
ا کلاشونلر و صوگنده: «ایشته بز مجلسده کی ایشمی
بیتردک، سزک یاپه جفکیز شیلرک هبسی سویله دک،
آ کلاندق.» دیسین یورویور سینلر.

شیمدی بونلره، بویوک آقیدیلره اومجلسده کیلر
نهدیمک لازم کایز؛ «الله سز دن راضی اولسون، حقیقه
درنکه نورلر صاجدکنز، مجلسی او یانددرکز؛ سزک
بو خد متکیزی بز آرتق اونوته میز. سز دیساده ده،
آخترده ده بز بویوکلر مز سکیز. » می دیسینلر؛ دیرلر سه
یالان، بهتان، استهزا اومازمی؟

بر مکتوب

« بکچی مصطفی بابا » امضایله کلن شو آشاغی مکتوبی
جریده مه، باسیوروز. بزه خلقکزک دردلری و درمالری
بیله بره چک اوقویجیلر می بکایوروز:

اقتدیلریم،

چقار دیغکنز «خلقه دوغرو» غزته می کوردم،
اوقودم؛ رؤیای زماننده کورمش، یکده یولنده دوغرو
بورمشکنز. الله، اوقوجه نه دن راضی اولسون! بکاویله
کایسور که او خضر در، بوملتش آرتق او یاندیرماسی،
قورونماسی، قورنارماسی زما کیشدرده خضر علیه السلام
سزه دوشده اختیار آنا قیلغنده کور تمش و اوسوزلری
سویله مش.

أوت، بیلملیدر که «ملت» ک کوکی، آناسی، ملی
خلقدرد. خلق، خلقت دوغولری دوزه آتزه کز، خلقه
دوغرو دوغولور ویرمه سز بویورت، شوزوالی خراب
مملکت شلتنمز. ملت بلنی دوغرو لته ماز.

کوکی چوروک آغاج دالانماز، میوه ویرمز، نهایت
قورورده؛ صیصقه، صتملی، علنی بر آندن دوغه جق
چو جوق اوکا کوره اولور. چوروک تل اوسته یانی
یاییلماز، یاییلر سه جوق سورمز. یایزیک که بونی شمیدی به
قدر کیمسه آ کلامادی. آ کلماقده ایسته مدی. ایچمزدن
بر آزمک تب، مدرسه کورنلر، بیلمه مز، ناصل بر دیوغو،
آ کلاشیه ماز بر قایغو ایله بزدن آریلوب اوزاقلاشیورلر.
کویا یوکسه لیورلر؛ کندی کندی لرینه بر عالم قوریور،
کندی لرینه کوره بر دیله کندی، کندی لرینه قونوشیور،
کندی کندی لرینه حشر، نشر اولیورلر.

هې ګنډيلر يچون يازار ، ګنډيلر يچون سويلرلر .
 بن ، کويلرده ، چيفتکلکورد هالیه آکين ،
 چيفتجبلک اصولری کوسترمکه مأمور اولانلردن ،
 کويلرده کی حیوانلرک خسته ققلردن قورونمسی یوللری
 کويلرله بلله تمک مجبوریتده اولان بیطرلردن سزمه ناللر
 کتیره جکم .

زراعت مأموری افندی ، مثلا جوارده کی بطاقلنک
 قورودلسیچون خلق تشویق ایدیور ، سويلور ، وازجه
 دیورکه : « بطاقلنک تیبسی ، یالکز زراعت ایچون
 دکل ، عین زمانده صحت عمومی ایچونده نافعدر . بطاقلنر
 مرزغی بر طاق تأثیرات ایله اطرافنده کی قراده مسکون
 اهالی کی گوناگون امراضه کفرقار ایدر . »

بیطر افندی ، حیوان خسته ققلردن بحث ایدیور :
 « ویا ، بقری حیوانات بقریه ایچین یک مهلاک بر آفتدر .
 بونک ایچون قرا اهالی محترمه سنک اهمیتله نظردقتی جلب
 ایتمک لازم کیلور : آت طرفی ده آرتق شومقدمیه کوره .
 حمد اولسون ، کویلرک سمته دوقور اوغرامیور ،
 اوغراسه اولرده مطلقا فرانسزجه ایله قاریشیق کیم
 بیلر ، نلر سويله یوب کچه جکلر .

تحصیلدارلردن نمونز . اولر هې آچیق تورکجه
 سويلرلر : « هیشت بابلق ، کل باقلم ، الی غروش و بریک
 بریکمش ، هادی سوکول ، آه ، هرکس وظیفه سنی
 بویه پایسه .

شوصوک کونلرده اورته لقه بر سوز دها چقیدی :
 کویلرده کی اهالی او قویوب یازمیورلر مش . آچیلان مکتبلر
 خلقه بوفایدای ویرمیور مش . کوی مکتبلرنده چو جقلر
 آتی سنه او قوملی ایش .

ایکی اولکی سوز دوغرو ، صوک سوز یا کلش .
 کوی مکتبلرندن ایسته دیکنز قایدا کورولمیورسه
 سبی کتابلر من ، کاتبلر مزدر . ایلکین اولری دوزه تللی .
 یوقسه برکوی چو جوغنی آتی سنه بر مکتبده طو تامازسکر ؛
 چونکه اولر ، حتی سکر دوقوز یاشلرنده بيله نازلارده ،

بکا قالیرسه اولره : « آفتدیلر ، سز عادتاً مجلسی ،
 همزی تحقیر ایتدکز . » ديه چیقیشمیلدر ، و بر دها
 کلک ایستلرله مجلسه صوفامیلدر بيله .

خلقک ملت آراسنده یری ، اهمیت وارسه ، خلقه
 ملت دینیر ، ملتکده علملرینه ، یازمیجیلرینه ، شاعرلرینه
 قدر قیمت بیجیسی ، اولری یاشلرلنده کز دیرمه سی
 کوزه تیلیر ایسه ، خلقه اودکری ویرمی ، اونکه آداملر
 کی قونوشمی ، اولره کوره سوز سويله ملی ، خلقه
 حرمت ایتمی ، ملتی ، ملت طانیلی .

سن بی اونوت ، بن سنی اونوته ییم ، سن بکا
 خورباق ، بن سنی سویم ، بوزده ؟

کچن کون دوستلردن بری آکلاتیوردی : خلقی
 سولردن بر یورده و قلم صاحی زمانمز شاعسلردن
 برینه : « آفتدیم بر آزده شو زواللی ملته دوینو ویرر
 شیلر یازسه کز . » دیش ؛ اونه کی هان یومر و قلری صیقمش
 و باغیرمش : « بز ، یالکز کندیز ایچین یازویوز . » یا ؟ ..
 او یله ایسه زدن نه ایستیرسکر ، شاعر افندی ؟

آه ، آفتدیم ، آه ! بز شو زواللی خلقک دهانه
 عجرانلر من واردر . بیلر سکر که دین بزجه هرشیدن
 اوستوندر . یازبق که بز علملر من ، خلقدن قدر قیمت
 کوزه دن بیوک آفتدیلر حالا بز . بر علم حال یازمادیلر ؛
 یوقدر سندهر بتون دینزی ، دیاتمزی شو مزراقی علم
 حالدن اوکره نیوزر .

جامعه گیدرز . خطیب خطبه اوقور : عربجه ؛
 واعظ وعظ ایدر : بیلیم نه دیلجه .

مثلا واعظ افندی پیغمبر منک بر امرندن بحث
 ایدم جلدیکلی ؛ باشلار : « اول کل کار بلاغت و اولیل
 باغ فصاحت . » آبدستن ، نمازدن بحث ایتمک ایستر :
 « وضوئی مفسد اولان شیلر عنداللقها شونلردر . » دیر .
 دنیا ایشلر مزده بویه ... بن استانبولده کی
 قونقه رانسلردن بحث ایتمه یجکم ، چونکه قونقه رانسجیلرک
 هپسی ، یوقاروده ذکر کی کچن شاعر طافنددرلر ؛ اولر

چارلرده بابلرینک یاردیجیسیدلر . اوندن سوکره ایسه
برکوبلو چوجوغی عادتا اولک بردره کدر .

سز شوتورجهنک شوچاریق املاسی ، شوییک بر
چشید مغازلری آندیران سوزلری اورتدن قالدیرا
بیلیورمیسکر ؟ ایشته ایش بیتدی ، هرشی یولنه کیردی ،
دیگدر .

علی دایننک حکایه سی

(علی دانی) آراسره عقلنه اُسدکجه کوبندن قالقار ،
داغارجنی اوموزلار ، اُلنه صوپاسی آلیر ، شیلهدکی
طانیقلارندن برینک یلکن قایغه پنهانک استانبوله کلیردی .
علی دانی اُللی بش یاشلرلنده بر آدمادی ، قیری
چوق صاقالی ، یاز قیش تارلاده کونشک وِیلک باقیرمی
اسمر رنکه صوقدینی یوزینه باشقه برطاتلیق ویرردی .
کویده اونی هرکس سوردی . چوجوقلغنده کوی اماندن
قرآن اوقومنی اوکرنه دیک کبی ، عسکرلکندهده عاشق
غریبی ، کرمی ، عاشق عمری صوکی اوقویاجق ، شویله
بویله جریده یازلسنی سوکه بیله جک قدر اوقویوب یازمی ده
اوکره نمشدی .

کویک امامی بیله ، علی دانی صایاردی . کیم بر
کوجلکه دوشه اوکا کلیر ، اوکود ایستردی . اونک
دوشونجهلری چوق دفعه دوغرو چیقاردی . علی دانی
دینی بوتون برمسلماندی . عمرنده همان خسته اولماشدی .
یازین اک صیجاق قیشین اک صوغوق کونلرده بیله علی
دانی بش وقت نمازی کویک جامعده قیلاردی . اونک
ایچون جامعده جماعت اکسیک اولمازدی . هر نمازدن
صوکر ، کوبلوی اطرافنه طوبلار ، اونلره باشندن
کچمش ویا باشقه لرندن ایشیتمش اولدینی حکایه لری طانی
طانی . آکلاتیر ، طانی طانی دیکله تیردی .

عسکرلکدن کلکدن صوکر اوج درت سنهده بر
استانبوله قدر کلکی ، برقاچ کون اوطوردارق اولو
جامعلرده بویوک جماعتلره نماز قیلمی ، تره لری زیارت
ایتمکی عادت ایدنمشدی .

دها کچن کون استانبول غزته لرندن بیلمم هانکیسی
بوغاز ایچنک « تشجیری » دیه برشی یازمادی می ؟ بوغاز
ایچنک ایکی طرفنده کی صیرتله آغاچ دیکمه نی حکومت
مناسب گورمش ، کوزل ! فقط بونی بزه : « بوغاز
ایچنک تشجیری » دیه می خبر ویرملی ؟ .

فرض ایدم که کوی مکتسلرلنده کی تحصیل آلی
سنهیه چیقارلادی ؛ ینه دیهلم که خلقی ده چوجوقلری
آلی سنه مکتبهده براقهیه مجبور ایتدک ؛ سز بوراده
آغاچ دیکمه نی « تشجیر » دیه یازدقجه چیقاجق چوجوق
ینه بزم اسکی دوستلر مزله ، عاشق عمرله ، عاشق غریبله ،
بطلان غازی ایله باش باشه قاله جقلردر .

بو ، بویوک بردرددر : باقیکر سز بیله کنسیدیکزی
دها ایلک صاییده ، دها باشلانغچده غیب ایدپور ،
شاشیریورسکز :

شو « دینی ، اخلاقی ، اقتصادی ، اجتماعی معلومات
لازم » سوزی نهدیمک اولپور ؟ صاقین سزک ایچکردهده
اوخلقک ایچنده قوش دیلی قونوشان کیرلی اُقدیلردن
کیمسه بولماسون . هله شو « شعورسز مفکوره » عقلی
باشمدن آلدی ، فکرمی ، بینمی طارمه طاغیت ایتدی .
ناصل ، بونی سزه بزم قوجه نه می سویله دی ؟
اؤزواللی اختیار تورک شعورسز مفکوره نی نره دن
بولسون ؟

آه ، اوت ، زور .. بردن بره خلقه ایخک ، خلقله
سنلی بنلی کوروشمک زور ، پک زور ؛ فقط ضرری
یوق ، آلبشیرسکز .. بونلری مخصوص یازدم که یازیلرکزک